

Silvia Marinescu

Luminița Mincă

Caietul învățătorului

- Instrument eficient de lucru
- Componentă de bază a portofoliului profesional

METODICĂ

Editura CĂRMİNIS

CUPRINS

Cuvânt înainte	3
Portofoliul învățătorului	5
Fișa personală a învățătorului	7
Fișa de autoevaluare a activității	9
Capitolul I. COLECTIVUL DE ELEVI AI CLASEI	12
1. Tabel nominal cu elevii clasei și datele personale ale acestora	12
2. Planuri-cadru de învățământ pentru clasele I-IV	15
3. Structura anului școlar	19
4. Orarul clasei	20
5. Organizarea colectivului de elevi	21
1. <i>Responsabilitățile elevilor în colectiv</i>	21
2. <i>Prelucrarea regulamentelor școlare</i>	22
6. Rezultate obținute de elevi	23
1. <i>Situația la învățătură</i>	23
2. <i>Situația statistică anuală (învățătură și mișcarea elevilor)</i>	27
3. <i>Elevi cu rezultate deosebite</i>	28
4. <i>Sanțiuni aplicate elevilor</i>	29
7. Caracterizarea psihosocială a colectivului de elevi ai clasei	30
1. <i>Structura colectivului la debutul școlarității</i>	30
2. <i>Gradul de coeziune a grupului</i>	30
3. <i>Indicatori psihosociali: - numărul elevilor, vârsta, sexul</i>	31
- <i>mediul de proveniență</i>	31
4. <i>Participarea elevilor la viața colectivului</i>	32
5. <i>Categorii speciale de elevi</i>	33
a) <i>Elevi cu dificultăți la învățătură</i>	33
b) <i>Elevi cu aptitudini speciale, cu interese înalte</i>	33
6. <i>Tabel nominal cu elevii care au situații speciale</i>	34
7. <i>Program de pregătire suplimentară pentru elevii cu deficiențe</i>	35
8. <i>Tabel nominal cu elevii care primesc burse/ajutoare sociale</i>	36
Capitolul II. COLABORAREA CU FAMILIILE ELEVILOR	37
1. Comitetul de părinți al clasei	37
2. Activități de colaborare cu familiile elevilor	38
3. Planificarea întâlnirilor cu părinții	41
4. Graficul consultațiilor individuale cu familiile elevilor	42
5. Procese-verbale de ședință în cadrul comitetului de părinți/ consiliului reprezentativ al părinților/asociației de părinți	44
Capitolul III. COLABORAREA CU ALȚI FACTORI IMPLICAȚI ÎN PROCESUL INSTRUCTIV-EDUCATIV	45
1. Tabel nominal cu alte cadre didactice implicate în procesul instructiv-educativ	45
2. Activități de colaborare cu colectivul de cadre didactice	46
3. Componenta consiliului clasei	49
4. Proces-verbal de ședință a consiliului clasei	50
5. Program de activități în cadrul Comisiei metodice	52
6. Colaborarea cu psihopedagogul școlii	53

7. Colaborarea cu bibliotecarul școlii	55
1. Tabel nominal cu elevii care au primit manuale gratuite	55
2. Lista de inventar – Mijloace și materiale didactice	59
3. Tabel cu materialele curriculare	60
8. Colaborarea cu conducerea școlii	66
9. Colaborarea cu reprezentanți ai instituțiilor publice, personalități locale	67
Capitolul IV. FIȘE DE CARACTERIZARE PSIHOPEDAGOGICĂ A ELEVULUI	68
ANEXE	73
<i>Anexa nr. 1. Sugestii de proiectare a diverselor tipuri de activități educative</i>	<i>73</i>
A. Proiect de lecție de consiliere și orientare	73
B. Proiect de activitate educativă cultural-artistică (proiect de animație)	75
C. Proiect de parteneriat educativ	76
D. Proiect de excursie școlară	77
E. Proiect de lectorat cu părinții elevilor	82
<i>Anexa nr. 2. Procedura de elaborare a ofertei de curs opțional și de avizare a programei ...</i>	<i>84</i>
A. Etapele de elaborare a programei	84
B. Fișă de avizare a programei pentru opțional/CDS	89
<i>Anexa nr. 3. Repere privind organizarea și desfășurarea activității Comisiilor metodice ale învățătorilor</i>	<i>90</i>
A. Portofoliul comisiei metodice – învățământ primar	92
B. Raport de analiză al responsabilului Comisiei metodice a învățătorilor	94
C. Fișa de observare/asistență/interasistență a lecției	95
D. Chestionar aplicat membrilor Comisiei metodice	98
<i>Anexa nr. 4. Modele de înștiințări în scris adresate familiei elevului</i>	<i>99</i>
A. Scrisoare de felicitare	99
B. Înștiințare cu privire la situația școlară a elevului	100
C. Invitație la școală – consultare individuală	101
D. Convocare la ședința/lectoratul cu părinții	102
<i>Anexa nr. 5. Strategii de intervenție educațională în vederea ameliorării dificultăților de ordin socio-afectiv și de învățare</i>	<i>103</i>
<i>Anexa nr. 6. Intervenția educațională – studiu de caz</i>	<i>108</i>
<i>Anexa nr. 7. Fișa de observație a elevului</i>	<i>112</i>
<i>Anexa nr. 8. Modele de chestionare aplicate elevilor</i>	<i>114</i>
<i>Anexa nr. 9. Modele de chestionare aplicate părinților</i>	<i>119</i>
Capitolul V. CADRUL LEGISLATIV SPECIFIC	124

*„Lucrurile nu sunt greu de făcut;
ceea ce-i cu adevărat greu este
să ne punem în starea de a le face.”*
Constantin Brâncuși

CUVÂNT-ÎNAINTE

Portofoliul învățătorului reunește, într-o formă sistematizată, o multitudine de documente, alcătuindu-se ca un demers logic care să dea coerența necesară activității didactice, să organizeze și să gestioneze corect practica educațională, să armonizeze multiple influențe și domenii educative.

Un asemenea portofoliu poate fi privit și ca o lungă „acoladă” de materiale care obligă la fetișizarea hârtiilor scrise, meticolos încopciate în dosare, un nedrept eșafod pentru activitatea didactică, în esență spontană, creativă și irepetabilă. Talentul pedagogic, imaginația și improvizația nu sunt însă în măsură să minimalizeze sau să respingă utilitatea întocmirii și aplicării unor instrumente de lucru care să ofere suport și consistență unui bun practician în materie de educație.

O abordare echilibrată a necesității efortului de a întocmi un portofoliu bine structurat trebuie să derive din convingerea că acesta poate fi o oglindă în care se reflectă activitatea didactică, o cerință necesară, un semn peremptoriu de seriozitate, exigență și competență profesională.

Pornind de la aceste considerente, „Caietul învățătorului – instrument eficient de lucru și componentă de bază a portofoliului profesional” își propune tocmai să reunească, să ordoneze și să simplifice materiale necesare în activitatea educativă, astfel încât adunate într-un tot unitar să-și dovedească utilitatea și eficiența.

AUTOAREA

FIȘA DE AUTOEVALUARE A ACTIVITĂȚII

Numele și prenumele: _____

1. Competențe comunicative:

1a. Comunicarea învățător-elev

1b. Comunicarea între cadrele didactice

1c. Comunicarea cu părinții

1a. Comunicarea învățător-elev

Detalierea competenței de comunicare	Indicatori de performanță	F.B.	B.	S.	I.
Selecționează modalități de comunicare adecvate.	Selecționează modalitățile de comunicare în funcție de conținutul informației, de particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor, respectând diversitatea culturală a elevilor.				
Transmite informații cu caracter instructiv-educativ.	Face accesibile informațiile cu caracter instructiv-educativ, cu respectarea obiectivelor de referință din programa școlară.				
Utilizează feedbackul în comunicare.	Selecționează situații de lucru adecvate în scopul comparării mesajului transmis cu cel receptat de elev.				
Facilitează comunicarea cu elevii.	Stabilește situații de comunicare care să faciliteze schimbul de informații învățător-elev, elev-elev, cooperarea și interacționarea eficientă.				

1b. Comunicarea între cadrele didactice

Detalierea competenței de comunicare	Indicatori de performanță	F.B.	B.	S.	I.
Identifică domenii de colaborare.	Colaborează cu celelalte cadre didactice pentru asigurarea transdisciplinarității în învățământul primar.				
Se informează despre elevi.	Comunică permanent cu celelalte cadre didactice pentru a obține informații relevante despre evoluția elevilor la celelalte discipline. Prelucreează și corelează informațiile obținute pentru a determina o apreciere obiectivă a elevilor.				
Abordează aspecte metodice și pedagogice ale activității didactice.	Comunică permanent cu celelalte cadre didactice pentru a identifica cele mai potrivite metode în vederea eficientizării demersului didactic.				

1c. Comunicarea cu părinții

Detalierea competenței de comunicare	Indicatori de performanță	F.B.	B.	S.	I.
Informează familia elevului.	Informează periodic familia elevului despre progresul școlar, comportamentul social și stilul de învățare al elevului.				
Solicită informații.	Solicită familiei date suplimentare despre comportamentul elevului în familie, atitudinea față de învățare, stilul de învățare al elevului, alte informații suplimentare, pentru o cunoaștere a elevului din perspective diferite.				
Consiliază familia elevului.	Descoperă cauzele unor comportamente și identifică modalitățile de soluționare a acestora. Îndrumă familia către surse specializate pentru consiliere.				

2. Competențe proiective:

2a. Planificarea și proiectarea activităților de învățare (Curriculum național)

2b. Planificarea și proiectarea curriculumului opțional

2a. Planificarea și proiectarea activităților de învățare (Curriculum național)

<i>Detalierea competenței</i>	<i>Indicatori de performanță</i>	<i>F.B.</i>	<i>B.</i>	<i>S.</i>	<i>I.</i>
<i>Analizează planul de învățământ și curriculumul corespunzător.</i>	Cunoaște, respectă și aplică personalizat curriculumul școlar, corespunzător specificului colectivului de elevi.				
<i>Alege manualul și materialele auxiliare.</i>	Manualul/materialele auxiliare sunt selectate în conformitate cu legislația în vigoare și utilizate conform capacităților de învățare ale elevilor.				
<i>Întocmește planificarea calendaristică anuală pe unități de învățare.</i>	Stabilește și ordonează unitățile de învățare în mod coerent și corespunzător colectivului de elevi. Estimează atent și revede periodic bugetul de timp alocat fiecărei unități de învățare în funcție de tipul de curriculum ales și de capacitățile de învățare ale elevilor.				

2b. Planificarea și proiectarea curriculumului opțional

<i>Detalierea competenței</i>	<i>Indicatori de performanță</i>	<i>F.B.</i>	<i>B.</i>	<i>S.</i>	<i>I.</i>
<i>Stabilește oferta de curriculum opțional.</i>	Analizează resursele materiale și umane de care dispune școala, precum și interesele elevilor în vederea stabilirii ofertei de curriculum opțional.				
<i>Proiectează curriculumul opțional.</i>	Corelează obiectivele cu conținuturile, corespunzător intereselor elevilor.				
<i>Dezvoltă curriculumul opțional.</i>	Identifică resursele informaționale adecvate conținuturilor stabilite. Selectează activități de învățare cu caracter formativ.				

3. Competențe manageriale:

3a. Coordonarea colectivului de elevi

3b. Asigurarea cu material didactic

3c. Organizarea și amenajarea mediului educațional

3a. Coordonarea colectivului de elevi

<i>Detalierea competenței</i>	<i>Indicatori de performanță</i>	<i>F.B.</i>	<i>B.</i>	<i>S.</i>	<i>I.</i>
<i>Organizează activități de învățare variate, adecvate obiectivelor propuse, prin implicarea elevilor.</i>	Organizează activități de învățare variate, adecvate obiectivelor propuse, în diferite forme: frontală, individuală, pe echipe etc., prin abordarea metodelor active de învățare.				

3b. Asigurarea cu material didactic

<i>Detalierea competenței</i>	<i>Indicatori de performanță</i>	<i>F.B.</i>	<i>B.</i>	<i>S.</i>	<i>I.</i>
<i>Identifică necesarul de material didactic.</i>	Identifică materialul didactic adecvat atât particularităților de vârstă ale elevilor, nivelului de dezvoltare intelectuală, cât și conținuturilor învățării.				
<i>Elaborează/confecționează/achiziționează materialul didactic necesar.</i>	Elaborează/confecționează/achiziționează materialul didactic, având în vedere funcțiile pe care acesta trebuie să le îndeplinească.				

2. PLANURI-CADRU DE ÎNVĂȚĂMÂNT PENTRU CLASELE I-IV

Anexa 1. la Ordinul Ministrului Educației, Cercetării și Tineretului nr. 4686/05.08.2003, privind aprobarea Planului-cadru de învățământ pentru clasele I – a II-a

PLANUL-CADRU DE ÎNVĂȚĂMÂNT ȘI SCHEMA ORARĂ PENTRU CLASA I

Aria curriculară/Disciplină	Plan-cadru	Număr de ore alocate				Total ore
		CN	CNA	CE	CES	
I. Limbă și comunicare	7-8					
1. Limba și literatura română	7-8					
II. Matematică și Științe ale naturii	4-5					
1. Matematică	3-4					
2. Cunoașterea mediului	1					
III. Om și societate	1					
1. Religie	1					
IV. Arte	2-3					
1. Educație muzicală	1-2					
2. Educație plastică	1-2					
V. Educație fizică și sport	2-3					
1. Educație fizică	2-3					
VI. Tehnologii	1-2					
1. Abilități practice	1-2					
VII. Consiliere și orientare	0-1					
NUMĂR TOTAL DE ORE ALOCATE PENTRU TRUNCHIUL COMUN	17					
CURRICULUM ELABORAT ÎN ȘCOALĂ (DISCIPLINE OPȚIONALE)	1-3					
.....						
<i>Număr minim de ore pe săptămână</i>	18					
<i>Număr maxim de ore pe săptămână</i>	20					

NOTĂ: În școlile sau clasele cu predare în limba română, elevii aparținând minorităților naționale pot studia, în condițiile legii, disciplina *Limba și literatura maternă*. Numărul de ore afectat acestei discipline este de 3-4 ore pe săptămână, în fiecare an de studiu. Aceste ore intră în trunchiul comun și sunt incluse în schemele orare ale școlilor respective. În aceste condiții, numărul total de ore pe săptămână poate depăși, pentru acești elevi, numărul maxim prevăzut în tabelul de mai sus.

**PLANUL-CADRU DE ÎNVĂȚĂMÂNT PENTRU CLASA a IV-a
pentru învățământul în limba română**

Aria curriculară/Disciplina	Plan-cadru	Număr de ore alocate				Total ore
		CN	CNA	CE	CES	
I. Limbă și comunicare	7-9					
Limba și literatura română	5-7					
Limba modernă I	2-3					
II. Matematică și Științe ale naturii	4-6					
Matematică	3-4					
Științe ale naturii	1-2					
III. Om și societate	4-6					
Educație civică	1-2					
Istorie	1-2					
Geografie	1-2					
Religie*	1					
IV. Arte	2-3					
Educație muzicală	1-2					
Educație plastică	1-2					
V. Educație fizică și sport	2-3					
Educație fizică	2-3					
VI. Tehnologii	1-2					
Educație tehnologică	1-2					
VII. Consiliere și orientare	0-1					
NUMĂR TOTAL DE ORE ALOCATE ÎN TRUNCHI COMUN	20					
CURRICULUM ELABORAT ÎN ȘCOALĂ (DISCIPLINE OPȚIONALE)	1-4					
.....						
<i>Număr minim de ore pe săptămână</i>	21					
<i>Număr maxim de ore pe săptămână</i>	24					

NOTĂ: În școlile sau clasele cu predare în limba română, elevii aparținând minorităților naționale pot studia, în condițiile legii, disciplina *Limba și literatura maternă*. Numărul de ore afectat acestei discipline este de 3-4 ore pe săptămână, în fiecare an de studiu. Aceste ore intră în trunchiul comun și sunt incluse în schemele orare ale școlilor respective. În aceste condiții, numărul total de ore pe săptămână poate depăși, pentru acești elevi, numărul maxim de ore pe săptămână specificat în tabelul de mai sus.

5. ORGANIZAREA COLECTIVULUI DE ELEVI

1. Responsabilitățile elevilor în colectiv

Nr. crt	Responsabilități	Clasa I	Clasa a II-a	Clasa a III-a	Clasa a IV-a
1.	Șeful clasei				
2.	Responsabil materiale dulap				
3.	Responsabil cu activitățile sportive				
4.	Responsabil cu curățenia				
5.	Responsabil cu frecvența				
6.	Responsabil cu educația rutieră				
7.	Responsabil cu educația pentru sănătate				
8.	Responsabil cu activități de protecție a mediului				
9.					
10.					
11.					
12.					

2. Situația statistică anuală (învățătura și mișcarea elevilor)

Nr. crt	Indicatori		Clasa				Observații
			I	II	III	IV	
1.	Nr. elevi înscriși la începutul anului școlar						
	din care:	băieți					
		fete					
2.	Nr. elevi existenți la sfârșitul anului școlar						
	din care:	băieți					
		fete					
3.	Mișcarea elevilor	plecați în alt județ					
		plecați în județ					
		veniți din alt județ					
		veniți din județ					
4.	Nr. elevi promovați						
5.	Promovați pe medii	5,00 - 6,99 (S)					
		7,00 - 8,99 (B)					
		9,00 - 10 (FB)					
6.	Corigenți	1 obiect					
		2 obiecte					
		3 obiecte					
		4 obiecte					
		mai mult de 4 obiecte					
7.	Cu situația școlară neîncheiată						
8.	Neșcolarizați						
9.	Repetenți	în iunie					
		în septembrie					
10.	Elevi eliminați (exmatriculați)	pentru absențe					
		pentru alte motive					
11.	Note scăzute la purtare	7,00 - 9,99 (B - FB))					
		sub 7 (I - S)					

Capitolul II COLABORAREA CU FAMILIILE ELEVILOR

1. COMITETUL DE PĂRINȚI AL CLASEI

An școlar/ Clasa	Nr. crt	Numele și prenumele părinților	Adresă/ Nr. telefon	Responsabilitatea
An școlar Clasa	1.			
	2.			
	3.			
	4.			
	5.			
An școlar Clasa	1.			
	2.			
	3.			
	4.			
	5.			
An școlar Clasa	1.			
	2.			
	3.			
	4.			
	5.			
An școlar Clasa	1.			
	2.			
	3.			
	4.			
	5.			

5. PROCESE-VERBALE DE ȘEDINȚĂ
în cadrul comitetului de părinți/consiliului reprezentativ
al părinților/asociației de părinți

UNITATEA DE ÎNVĂȚĂMÂNT _____

Clasa _____

PROCES-VERBAL,
încheiat astăzi, _____,

în ședința comitetului de părinți/consiliului reprezentativ al părinților/asociației de părinți.

ORDINEA DE ZI:

DISCUȚII/DEZBATERI:

CONCLUZII/PROPUNERI DE MĂSURI:

Drept pentru care s-a încheiat prezentul proces-verbal.

Învățător,
Profesorii clasei,
Reprezentanți ai conducerii școlii,

Părinți:

Capitolul IV

FIȘE DE CARACTERIZARE PSIHOPEDAGOGICĂ A ELEVILOR

Unitatea de învățământ _____

Adresa _____

FIȘĂ DE CARACTERIZARE PSIHOPEDAGOGICĂ A ELEVULUI

I. DATE PERSONALE

- Numele și prenumele _____
- Locul și data nașterii _____
- Domiciliul _____

II. DATE REFERITOARE LA FAMILIE

1. Structura familiei (componența, tipul familiei) _____

2. Ocupația și locul de muncă al părinților

- tata _____
- mama _____

Ambianța educativă:

- climat stimulatîv marcat de raporturi pozitive între părinți, între părinți și copii;
- neînțelegeri minore și trecătoare între părinți;
- dezacorduri relevante cu influență nefavorabilă asupra copilului;
- familie dezorganizată.

3. Atitudinea familiei față de copil:

- îi acordă atenție, îl îndrumă, îl supraveghează, îl ajută, este preocupată de problemele copilului;
- îi acordă atenție exagerată, manifestă hiperprotecție;
- părinții sunt indiferenți, preocupați de alte probleme.

4. Condițiile de viață și învățatură ale copilului:

- confort și condiții foarte bune;
- condiții obișnuite, normale, medii;
- condiții acceptabile;
- condiții deosebit de grele.

III. DATE PRIVIND SĂNĂTATEA ȘI DEZVOLTAREA FIZICĂ A COPILULUI

- Caracteristici biofizice (creșterea și dezvoltarea, statura – ponderală)
- _____
- _____

- Starea sănătății: boli cronice sau deficiențe (confirmate de examen de specialitate)
- _____
- _____

IV. ADAPTAREA COPILULUI LA ACTIVITATEA DE TIP ȘCOLAR

- se adaptează relativ ușor;
- are dificultăți de adaptare generate de baza psihofiziologică precară;
- are dificultăți de adaptare generate de conflicte afective de natură familială;
- are dificultăți de adaptare generate de mediul școlar.

V. SITUAȚIA ȘCOLARĂ – REZULTATE OBȚINUTE LA ÎNVĂȚĂTURĂ, LA CONCURSURI ȘCOLARE, CERCURI

VI. PROCESE ȘI CAPACITĂȚI COGNITIVE IMPLICATE ÎN ACTIVITATEA DE ÎNVĂȚARE

1. Procese senzoriale (senzații și percepții)

- are un câmp vizual central și periferic extins;
- are capacitate de a diferenția cu precizie nuanțele cromatice;
- are capacitate de apreciere pe cale auditivă a distanței dintre obiecte;
- are capacitate de autocontrol asupra propriilor emisiuni vocale;
- are capacitate de a diferenția formele geometrice;
- are dificultăți în recunoașterea unor construcții geometrice;
- are percepție complexă – spirit de observație;
- are capacitate de orientare spațio-temporală.

2. Reprezentări

- utilizează fondul de reprezentări de care dispune;
- predominant vizuale;
- predominant auditive;
- predominant chinestezice;
- predominant anticipative;
- are reprezentări despre mediul înconjurător;
- are reprezentări despre fenomene naturale;
- are reprezentări despre fenomene sociale (activitatea oamenilor);
- are reprezentări legate de activitatea de învățare.

3. Procese cognitive superioare

➤ Gândirea

• *Volumul cunoștințelor:*

- foarte bun bun acceptabil sărac

• *Capacitatea de înțelegere și surprindere a relațiilor esențiale:*

- foarte bună bună acceptabilă slabă

• *Capacitatea de analiză și sinteză:*

- foarte bună bună acceptabilă slabă

• *Capacitatea de comparație (stabilirea asemănărilor – deosebiriilor):*

- foarte bună bună acceptabilă slabă

• *Capacitatea de generalizare (abstractizare – concretizare):*

- foarte bună bună acceptabilă slabă

• *Capacitatea de rezolvare creatoare a problemelor:*

- foarte bună bună acceptabilă slabă

• *Capacitatea de operare cu noțiuni, judecăți, raționamente:*

- foarte bună bună acceptabilă slabă

• *Inteligență:*

- concretă abstractă creatoare

ANEXE

SUGESTII DE PROIECTARE A DIVERSELOR TIPURI DE ACTIVITĂȚI EDUCATIVE

Anexa
1

A. PROIECT DE LECȚIE DE CONSILIERE ȘI ORIENTARE

Obiectul	Consiliere și orientare
Clasa	a IV-a
Data	XX-XX-XXXX
Tema	Viața clasei noastre – între armonie și conflicte
Modulul tematic	Comunicare și abilități sociale
Durata	50 de minute
Scopul lecției	Conștientizarea de către elevi a naturii, a specificității și a eficienței relațiilor interpersonale din interiorul colectivului, cu efecte pozitive asupra consolidării acestuia.
Obiective specifice	Obiective operaționale
1. Cunoașterea tipurilor de relații interpersonale existente în colectivul clasei	1.1. să numească tipurile de relații posibile într-un colectiv; 1.2. să enumere tipurile de relații existente în viața clasei; 1.3. să precizeze tipurile de relații pe care le consideră necesare în colectiv.
2. Cunoașterea modului concret de manifestare a relațiilor dintre membrii grupului	2.1. să descrie situații concrete în care se manifestă diferite relații în colectiv; 2.2. să analizeze condițiile de manifestare a principalelor tipuri de relații generatoare de armonie sau de conflicte.
3. Înțelegerea efectelor pozitive și negative ale acestor relații pentru fiecare și pentru colectiv	3.1. să identifice efectele pozitive pentru fiecare tip de relații interpersonale; 3.2. să precizeze efectele negative ale anumitor relații interpersonale; 3.3. să argumenteze necesitatea consolidării relațiilor cu efecte pozitive pentru viața clasei.
Resurse materiale	– pentru activitatea frontală: schemă pe tablă – expunerea titlului temei, a obiectivelor specifice, reprezentări ale unor rezultate generale în urma investigațiilor sociometrice (realizate anterior lecției); – pentru activitatea individuală: chestionare, fișe individuale.
Resurse procedurale	– conversația euristică, dezbateră, metoda chestionarului, metoda scârilor de opinii, studiul de caz, comparația, problematizarea, metoda experimentului acțional-ameliorativ, observația psihologică.
Bibliografie	Niculescu, R. M., „Pedagogie generală“, Editura Scorpion 7, București, 1996 Colecția revistei „Extemporal“, C.C.D., Brașov

D. PROIECT DE EXCURSIE ȘCOLARĂ CU SCOP DIDACTIC ȘI RECREATIV

Itinerarul excursiei: _____

Data/perioada de desfășurare: _____

Participanți – elevii clasei (claselor): _____

Organizatori: _____

Scop: Organizarea excursiei corespunde dorinței exprimate de elevi de a călători și de a petrece împreună timpul liber, desfășurând activități instructive și de divertisment recreativ.

Obiective urmărite:

- ✓ vizitarea unor obiective turistice: _____
- ✓ stimularea interesului elevilor pentru cunoașterea de locuri noi și pentru studiul naturii (cunoașterea vegetației și a faunei, recoltarea de plante, studiul condițiilor de mediu în diferite ecosisteme);
- ✓ creșterea coeziunii colectivului de elevi și consolidarea spiritului de echipă, a relațiilor de prietenie; stabilirea unui climat de încredere și căldură sufletească, favorabil comunicării deschise și unei bune socializări;
- ✓ crearea unor reguli de comportament responsabil și împărțirea echitabilă a sarcinilor între membrii grupului;
- ✓ inițierea și desfășurarea de activități cu caracter recreativ, relaxant (seară de dans, foc de tabără, jocuri).

Organizarea activității pe etape:

1. Pregătirea excursiei (etapa tehnico-organizatorică):

- stabilirea (împreună cu elevii participanți) a itinerarului excursiei, a obiectivelor urmărite și a datei (perioadei) de desfășurare;
- colaborarea cu părinții elevilor: acord pentru participare, sprijin în asigurarea transportului și a cazării (dacă este cazul);
- colaborarea cu conducerea unității de învățământ pentru avizarea excursiei și obținerea aprobării de efectuare a excursiei de la Inspectoratul Școlar Județean (Anexe);
- documentarea asupra traseului, obiectivelor turistice de vizitat și asupra tuturor caracteristicilor locurilor ce urmează a fi străbătute;
- calcularea cheltuielilor de deplasare și stabilirea costului excursiei/elev;
- comunicarea costului și acceptarea benevolă de către toți participanții;
- stabilirea programului de desfășurare a excursiei, ora și locul de plecare/sosire, graficul activităților pe intervale de timp, locul de cazare;
- întocmirea unui regulament de desfășurare a excursiei și prelucrarea acestuia elevilor participanți (pe bază de proces-verbal).

2. Desfășurarea propriu-zisă a excursiei:

- organizarea elevilor, împărțirea responsabilităților în grup;
- vizitarea obiectivelor turistice;
- colectarea de material didactic/informativ;
- organizarea de activități distractive.

3. Valorificarea achizițiilor rezultate în urma desfășurării excursiei:

- întocmirea unui album documentar cu fotografii;
- determinarea materialului botanic și zoologic colectat;
- întocmirea și completarea unor colecții didactice;
- inițierea unor discuții, dezbateri, formularea unor impresii legate de excursia desfășurată: propuneri de excursii viitoare.

SITUAȚIE: Comportament inadecvat în grup. Relație agresivă cu colegii.
Opoziție față de sarcinile școlare. Lipsa motivației școlare.
SUBIECT: Elevul A. B.

CARACTERIZARE GENERALĂ A ELEVULUI:

- vârsta – 10 ani
- „copil turbulent“, „copil rău“, „copil inadaptat“, „copil răsfățat“
- variații de activitate, agitat, instabilitate comportamentală, violent, opozant, cu comportament fobic, incapacitatea de a finaliza o acțiune intelectuală, refuzul de acceptare a sarcinilor strict școlare
- din punct de vedere relațional, indiferent, reacții agresive față de părinți și educatori, opoziție față de activitatea școlară, dependent de sprijinul învățătorului, nesupunere, opoziție și violență față de colegi. Inadaptare școlară.

STRATEGII DE INTERVENȚIE ALE CADRULUI DIDACTIC

I. IDENTIFICAREA SITUAȚIEI

- Relația violentă a lui A.B. cu colegii de clasă
- Comportament agresiv
- Opoziție față de sarcinile școlare

II. DIAGNOZĂ ȘI PROGNOZĂ

Colectarea informațiilor s-a realizat prin:

- ședințe individuale la care a participat mama elevului;
- vizită la domiciliu și întrevederi cu bunicii, mama și frații;
- discuții cu părinții unor colegi de clasă, totodată vecini ai familiei acestuia;
- discuții cu educatoarea (a frecventat grădinița două săptămâni, după care a fost retras din cauza nemulțumirii părinților față de modul în care era tratat);
- analiza documentelor școlare (catalog; caietul învățătorului);
- analiza produselor activității (desene, caiete, fișe de evaluare);
- observarea comportamentului școlar.

◆ CUNOAȘTEREA VARIABILELOR SOCIO-FAMILIALE ◆

STARE CIVILĂ PĂRINȚI: căsătoriți; tatăl plecat din țară de 2 ani.

ANTECEDENTE PĂRINȚI: relații violente ale părinților cu vecinii, relații violente ale părinților cu alte cadre didactice, relații violente părinți – bunici.

ISTORIA CUPLULUI PARENTAL: tată care nu se implică, mamă indiferentă, relație tensionată între părinți, reproșuri, acuzații.

SITUAȚIA FAMILIALĂ: bună.

ATMOSFERA FAMILIALĂ: tensionată, mai ales între părinți – bunici din cauza comportamentului copilului.

RELAȚIA PĂRINȚI – COPIL: autoritară, cu pedepse corporale, amenințări verbale frecvente, injurii, pedepse sub formă de muncă fizică.

CULTURA FAMILIALĂ: valori de nivel mediu, respectarea normelor sociale, așteptări pozitive de la copil.